קידוד של מילה

$$M=(Q,\Sigma,\Gamma,\delta,s,q_{acc},q_{rej})$$

$$\underline{Q}=\{q_1,q_2,\ldots,q_m\}$$

$$\Sigma=\{a_1,a_2,\ldots,a_r\}$$

$$\Gamma=\{a_1,a_2,\ldots,a_t\}$$

$$\langle M\rangle=\underbrace{CI^m}_{|Q|}\underbrace{CI^n}_{|\Sigma|}\underbrace{CI^t}_{|\Gamma|}\underbrace{CI}_{s}\underbrace{CI^{m-1}}_{q_{acc}}\underbrace{CI^m}_{q_{rej}}\underbrace{CI_{1,1}C\ldots CT_{m-2,t}C}_{\text{טבלת מעברים } T}$$

$$x\in\{I,C\}^*$$

הערה:

דהיינו מחרוזת $x\in\{I,C\}^*$, נ:ת לדעת מ"ס שבודקין בזמן סופי האם x היא קידוד חוקי של מ"ט או לא.

קידוד של מילה $\omega=\sigma_1\sigma_2\ldots\sigma_n$

$$\langle\omega\rangle\ ch(\sigma_1)ch(\sigma_2)C\ldots ch(\sigma_n)C$$

מ"ט אוניברסלית U:

לכל $x\in\{I,C\}^*$ U מבצעת:

(1) בודקת האם x הוא קידוד חוקי של מ"ט M ומילה w. אם לא ⇐ עוצרת ודוחה.

(2) אחרת, מבצעת סימולציה של ריצת M על w

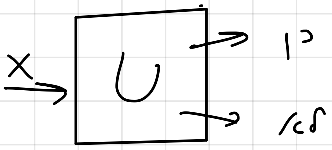

(1)

$\langle M\rangle$	,	$\langle M\rangle$	BB.....

- רושמת את הקונפיגורציה ההתחלתית של M על סרט נוסף.

(2)

$\langle s\rangle$	,	$\langle M\rangle$

||||||

סדרה של I

- U ניגשת לקלט המעודכן ומחשבת את הקונפיגורציה הבאה.
- בצעד כלשהו, נניח כי הקונפיגורציה הנוכחית היא uqv כאשר $v=\underline{\alpha}v'$

$\langle u\rangle$	,	$\langle q\rangle$	,	$\langle v\rangle$	BB...

נניח כי $q=q_i$, $\alpha=a_j$

U ניגשת לתא $T_{i,j}$, ומתנהגת לפי השינוי שמצוין בתא זה.
כלומר, משנה את המצב הנוכחי, משנה את האות שמתחת לראש.
ומזיזה את הראש בהתאם.

- בסוף כל שלב סימולציה, U בודקת האם המצב הנוכחי q_{acc}
אם כן, עוצרת ומקבלת.

אם לא בודקת האם המצב הנוכחי הוא q_{rej} אם כן, עוצרת ודוחה.
אחרת ממשיכה לשלב הבא.

מה השפה של U?

לכל קלט $x\in\{I,C\}^*$

- אם $x\neq\langle M\rangle,\langle w\rangle$ $\Leftarrow$ U דוחה את x.
- אם $x=\langle M\rangle,\langle w\rangle$
  - אם M מקבלת את w $\Leftarrow$ U מקבלת את x
  - אם M דוחה את w $\Leftarrow$ U דוחה את x
  - אם M לא עוצרת על w $\Leftarrow$ U לא עוצרת על x.

$$L(U)=\{\langle M\rangle,\langle w\rangle : w\in L(M)\}$$

הגדרה:

$$L_{acc} = \{\langle M\rangle,\langle w\rangle : w \in L(M)\}$$

$$L_{halt} = \{\langle M\rangle,\langle w\rangle : \text{M עוצרת על } w\}$$

$$L_d = \{\langle M\rangle : \langle M\rangle \notin L(M)\}$$

אבחנה:

$L_{acc} \subseteq L_{halt}$

טענה 1:

$L_{acc} \in RE$

הוכחה:

ראינו כבר כי $L(U) = L_{acc}$, ולכן U מקבלת את L_{acc} ולכן $L_{acc} \in RE$.

טענה 2:

$L_{halt} \in RE$

הוכחה:

נבנה מכונת טיורינג אוניברסלית U' שעובדת כמו U עם השינוי הבא:

- אם בזמן הסימולציה של M על w, M הגיעה ל-q_{rej}, U' תעצור ותקבל.

נכונות הבנייה:

- אם $X \in L_{halt}$ $\Leftarrow$ $X = \langle M\rangle,\langle w\rangle$ ו-M עוצרת על w $\Leftarrow$ U' עוצרת ומקבלת את X.
- אם $X \notin L_{halt}$ $\Leftarrow$ שני מקרים:

(1) $X \neq \langle M\rangle,\langle w\rangle$ $\Leftarrow$ U' עוצרת ודוחה את X.

(2) $X = \langle M\rangle,\langle w\rangle$ ו-M לא עוצרת על w $\Leftarrow$ U' לא עוצרת על X.

ולכן U' מקבלת את L_{halt}.

שאלה 3: $L_d \notin RE$

הוכחה:

נניח בשלילה כי $L_d \in RE$ ותהי M_d מ"ט טיורינג המקבלת את L_d, כלומר, $L(M_d)=L_d$.

נבדוק את ההתנהגות של M_d על הקידוד שלה $<M_d>$.

שתי אפשרויות:

- $<M_d> \in L(M_d) \Leftarrow <M_d> \notin L_d \Leftarrow L_d \neq L(M_d)$
- $<M_d> \notin L(M_d) \Leftarrow <M_d> \in L_d \Leftarrow L_d \neq L(M_d)$

בשני המקרים קיבלנו סתירה לכך ש-M_d מקבלת את L_d ולכן $L_d \notin RE$.

שאלה 4: $L_{acc} \notin R$

הוכחה:

נניח בשלילה כי $L_{acc} \in R$ ותהי M_{acc} מ"ט המכריעה את L_{acc}.

נשתמש ב-M_{acc} כדי לבנות מ"ט M_d המכריעה את L_d

(בסתירה לכך ש-$L_d \notin RE$)

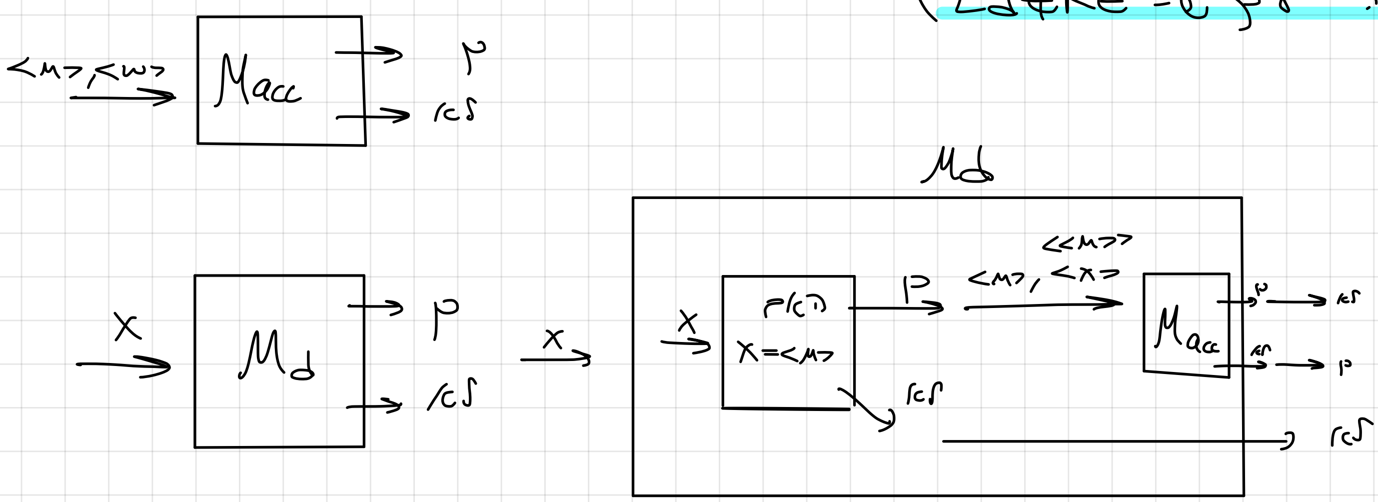

הרצה של M_d :

על קלט x, M_d מתנהגת:

(1) בודקת האם $x=\langle M\rangle$. אם לא ← דוחה

(2) אחרת, מחשבת את $\langle x\rangle=\langle\langle M\rangle\rangle$ ומריצה את M_{acc} על הזוג $\langle M\rangle,\overset{\omega}{\langle\langle M\rangle\rangle}$

- אם M_{acc} מקבלת $\Leftarrow$ M_d דוחה
- אם M_{acc} דוחה $\Leftarrow$ M_d מקבלת

נראה כי M_d מכריעה את L_d :

- אם $x\in L_d$ $\Leftarrow$ $x=\langle M\rangle$ ו- $\overset{\omega}{\langle M\rangle}\notin L(M)$ $\Leftarrow$ $\langle M\rangle,\overset{\omega}{\langle\langle M\rangle\rangle}\notin L_{acc}$
$\Leftarrow$ M_{acc} דוחה את הזוג $\langle M\rangle,\langle\langle M\rangle\rangle$ $\Leftarrow$ M_d מקבלת את x.

- אם $x\notin L_d$ $\Leftarrow$ יש שני מקרים:
- $x\neq\langle M\rangle$ $\Leftarrow$ M_d דוחה את x.
- $x=\langle M\rangle$ ו- $\overset{\omega}{\langle M\rangle}\in L(M)$ $\Leftarrow$ $\langle M\rangle,\langle\langle M\rangle\rangle\in L_{acc}$ $\Leftarrow$ M_{acc} מקבלת
את הזוג $\langle M\rangle,\langle\langle M\rangle\rangle$ $\Leftarrow$ M_d דוחה את x.

הראינו כי M_d מכריעה את L_d בסתירה לכך ש- $L_d\notin RE$ ולכן $L_{acc}\notin R$

$$\boxed{\begin{array}{c} L_{acc}\notin R \Leftarrow L_d\notin RE \\ \Updownarrow \\ L_d\in RE \Leftarrow L_{acc}\in R \end{array}}$$

סעיף ג : $L_{halt} \notin R$

הוכחה:

נניח בשלילה כי $L_{halt} \in R$ ותהי M_{halt} מ"ט המכריעה את L_{halt}.
נשתמש ב-M_{halt} כדי לבנות מ"ט M_{acc} המכריעה את L_{acc}
(בסתירה לכך ש-$L_{acc} \notin R$)

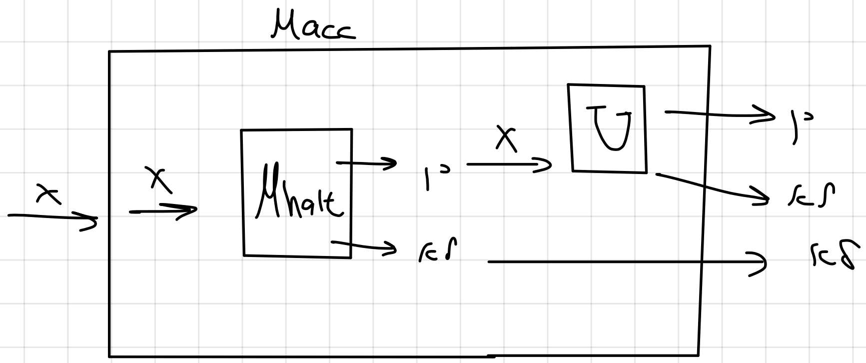

תיאור של M_{acc}:

על קלט M_{acc}, x מבצעת.

- מריצה את M_{halt} על x
- אם M_{halt} דוחה $\Leftarrow M_{acc}$ דוחה.

אם M_{halt} מקבלת $\Leftarrow M_{acc}$ מריצה את U על x ועונה כמוה.

נראה כי M_{acc} מכריעה את L_{acc}

- אם $x \in L_{acc} \Leftarrow x=\langle M\rangle,\langle w\rangle$ ו-$w \in L(M) \Leftarrow M_{acc}$ מריצה את M_{halt}
  על x ו-M_{halt} מקבלת $\Leftarrow M_{acc}$ מריצה את U על x ו-U מקבלת
  $\Leftarrow M_{acc}$ מקבלת על x.
- אם $x \notin L_{acc} \Leftarrow$ שני מקרים:
  - $x \neq \langle M\rangle,\langle w\rangle \Leftarrow M_{acc}$ מריצה את M_{halt} על x
    ו-M_{halt} דוחה $\Leftarrow M_{acc}$ דוחה את x.
  - $x=\langle M\rangle,\langle w\rangle$ ו-$w \notin L(M) \Leftarrow$ שני מקרים
  - M לא עוצרת על $w \Leftarrow M_{acc}$ מריצה את M_{halt} על x ו-M_{halt} דוחה
    $\Leftarrow M_{acc}$ דוחה את x.
  - M דוחה את $w \Leftarrow M_{acc}$ מריצה את M_{halt} על x ו-M_{halt} מקבלת
    $\Leftarrow M_{acc}$ מריצה את U על x ו-U דוחה $\Leftarrow M_{acc}$ דוחה את x

הראינו כי M_{acc} מכריעה את L_{acc} בסתירה לכך ש-$L_{acc} \notin R$ ולכן $L_{halt} \notin R$

לסיכום הוכחנו-

$L_{acc} \in RE \setminus R$

$L_{halt} \in RE \setminus R$

$L_d \notin RE$